

Хмельницький національний університет
Факультет технологій і дизайну
Кафедра дизайну

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

перший (бакалаврський)

Освітній рівень

ДИЗАЙН СЕРІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ НАВІГАЦІЙНИХ ЗНАКІВ ДЛЯ ФАКУЛЬТЕТУ ФТІД ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 022 Дизайн
Шифр і назва галузі знань

Шифр ДРДЗ. 2021089.03.22. ПЗ

Виконала: студентка 4 курсу, група ДЗН-21-3 Христина ТРЕМБАЧ

Керівник: старший викладач кафедри Олег БОБРОВСЬКИЙ

Нормоконтролер: старший викладач Павло ГОРНИЙ

До захисту допускаю:
Зав. кафедри дизайну

 Ельвіра БАЗИЛЮК

13 червня 2025 р

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
технологій і дизайну

Факультет _____

(повне найменування навчального закладу)

Кафедра _____ дизайну

Освітній рівень _____ перший (бакалаврський)

Галузь знань _____ 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва)

Спеціальність _____ 022 Дизайн
(шифр і назва)

Освітня програма _____ Дизайн

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ дизайну

Е.В. Базилюк Базилюк Е.В. _____

7 лютого 2025 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Трембач Христина Сергіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Дизайн серії інформаційних навігаційних знаків для факультету ФТІД Хмельницького національного університету»

Керівник роботи Бобровський О.В., старший викладач
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «07» лютого 2025 р., № 23

2. Строк подання студентом закінченої роботи 14 червня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи вид графічного об'єкту – вказівні таблички, навігаційна мапа, таблиця кафедр поверхів; тип – презентаційний; зміст роботи – опис дизайну серії інформаційно навігаційних знаків.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ. Обґрунтування вихідних даних для проектування інформаційно навігаційних знаків. Ретроспектива теми та аналіз аналогів. Творча розробка вказівних табличок, навігаційної мапи та таблиць кафедр поверхів. Висновки. Перелік джерел посилань. Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _____
Банер з художнім проектом (розмір 150x100см)
Вказівна табличка (розмір 25x10)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____ 8 лютого 2025 року _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Обґрунтування вихідних даних. Аналіз джерела творчості.	<u>8.02 — 26.02</u>	
2	Розробка ескізів піктограм	2.03 — 13.03	
3	Розробка ескізів табличок вказівних та мапи	<u>14.03 — 02.04</u>	
4	Розробка дизайну табличок	<u>3.04 — 19.04</u>	
5	Розробка дизайну навігаційної системи	20.04 — 30.04	
6	Оформлення пояснювальної записки і банера художнього проекту до кваліфікаційної роботи	<u>01.05 — 18.05</u>	

Студент

(підпис)

Трембач Х. С.

Керівник роботи

(підпис)

Бобровський О.В.

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи першого бакалаврського освітнього рівня

на тему: «Дизайн серії інформаційних навігаційних знаків для факультету ФТІД
Хмельницького національного університету»

студентки групи ДЗН-21-3 Трембач Х.С.
керівник – старший викладач Бобровський О.

Обсяг пояснювальної записки – 56 с., 61 ілюстрацій, 4 додатків, 25 джерела.

ДИЗАЙН, СХЕМА, ТАБЛИЧКА, ЗНАК, ОРІЄНТАЦІЯ У ПРОСТОРИ,
СТИЛІЗАЦІЯ, СТІЛКА.

У дипломній роботі розроблено дизайн серії інформаційних навігаційних знаків для факультету ФТІД Хмельницького національного університету. Були створені ескізи піктограм кафедр, інформаційних табличок, покажчиків напрямку. У межах проекту було розроблено стенд орієнтації будівлі та навігаційну схему за поверхами.

30.05.2025
(дата)

(підпис розробника)

ЗМІСТ

С.

Вступ.....	5
1 Обґрунтування вихідних даних для проектування об'єкта.....	6
1.1 Характеристика об'єкта проектування.....	6
1.2 Аналітичне дослідження вимог до дизайну об'єкта.....	8
2 Ретроспектива теми	18
2.1 Історичний огляд ретроспективи дизайну об'єктів обраного напрямку (минулих і сучасних)	18
2.2 Огляд навігаційної системи у місті.....	19
2.3 Огляд досягнень відомих художників-графіків і дизайнерів, що працювали над подібною темою.....	30
3 Творча розробка дизайну об'єкта проектування	35
3.1 Вибір та обґрунтування концепції дизайну об'єкта проектування.....	35
3.2 Розробка варіантів творчих ідей	36
3.3 Обґрунтування розробки головної ідеї дизайну об'єкта проектування.....	49
Висновки.....	52
Перелік джерел посилання.....	54
Додаток А Навігаційна мапа.....	57
Додаток Б Інформаційні стенди.....	58
Додаток В Вказівні таблички.....	59
Додаток Г Банер.....	60

ВСТУП

У сучасному світі важливою складовою організацією інформаційного розвитку є ефективна система навігації. Вона забезпечує зрозумілу та зручну орієнтацію користувачів у просторі, доступними та водночас візуально привабливими. Правильно організована навігаційна система підвищує комфорт перебування користувачів у приміщеннях, сприяє зниженню рівня дезорієнтації та створює цілісне враження про простір. Актуальності набуває в освітньому закладі, де щодня перебуває велика кількість студентів, викладачів, працівників та гостей освітнього закладу.

Факультет технології та дизайну (ФТІД) Хмельницького національного університету є одним з важливих освітніх структур, з власними різноманітними аудиторіями. Сучасний навчальний простір потребує ефективних засобів орієнтації, які мають бути зрозумілими, доступними та водночас візуально привабливими. Правильно організована навігаційна система підвищує комфорт перебування користувачів у приміщеннях, сприяє зниженню рівня дезорієнтації та створює цілісне враження про простір. Саме тому розробка єдиної, візуальної та інформаційної системи навігації є необхідною для покращення орієнтації в корпусі.

Актуальність дипломної роботи є створення серії інформаційних навігаційних знаків для факультету ФТІД Хмельницького національного університету, які будуть відповідати вимогам читабельності, дотримуватимуться брендбуку факультету та принципам навігаційної системи. У процесі дослідження було проаналізовано особливості простору факультету, цільову аудиторію, вивчення інформаційних навігаційних систем у інших закладах навчальних, бізнес центрів та зарубіжних. Обґрунтування вихідних даних для проектування об'єкта створення дизайнерської концепції та розробку ескізів, яке поєднує в собі чітку орієнтацію та функціональність.

Основна мета сформулювати ефективну систему інформаційної навігації, яка відповідатиме фірмовому стилю університету, враховуватиме потреби користувачів та особливості просторового середовища факультету.

1. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИХІДНИХ ДАНИХ ДЛЯ ПРОЕКТУВАННЯ ОБ'ЄКТА

1.1 Характеристика об'єкта проектування

Об'єктом проектування є дизайн серії інформаційних навігаційних знаків, призначених для розміщення у внутрішньому просторі корпусу факультету ФТІД Хмельницького національного університету. Основна мета проектування, створення зрозумілої та ефективної системи навігації, яка забезпечить студентів, викладачів, абітурієнтів та їх батьків, персоналу, відвідувачів легко орієнтуватися в навчальному закладі.

Факультет технології та дизайну є одним із важливих факультетів Хмельницького національного університету, який забезпечує підготовку студентів у сферах дизайну, моделювання одягу, технологія легкої промисловості, хімічні технології та інженерії. Навчальний процес організовано за кількома спеціальностями, серед яких важливу роль відіграє спеціальність “Дизайн”, який поєднує творчий підхід із сучасними технічними знаннями.

До складу факультету входить п'ять кафедр:

- Кафедра дизайну
- Кафедра рисунку та проекної графіки
- Кафедра індустрії моди в легкій промисловості
- Кафедра хімії та хімічної інженерії
- Кафедра технології і конструювання швейних виробів

Факультет об'єднує декілька кафедр, кожна з яких спеціалізується у різній сфері, аудиторії, лабораторії та майстерні. У приміщеннях ФТІД навчаються бакалаври, так і магістри, а також працюють працівники, викладачі, технічний персонал.[1]

Будівля факультету розташована неподалік території головного корпусу університету та має не дуже зрозумілу внутрішню структуру: численні коридори, сходи, зони різного функціоналу призначення. Саме така організація середовища

вимагає продуманої та чіткої системи навігації для зручності пересування студентів та усіх відвідувачів.

Ефективна навігаційна система факультету технології та дизайну Хмельницького національного університету повинна бути орієнтована на потреби різноманітних користувачів, які щоденно взаємодіють із простором закладу.

Основною аудиторією користувачів є:

- Студенти, викладачі та персонал
- Абітурієнти та їх батьки
- Відвідувачі
- Особи з обмеженими можливостями

Одна з найголовніших груп користувачів з аудиторії є студенти як і новачки, так і старші курси, які щоденно пересуваються між аудиторіями, та іншими приміщеннями. Особливо важливо забезпечити зрозумілу навігацію для першокурсників та студентів, які вперше відвідують заклад.

Викладачі та персонал потребують швидкий та зручний доступ по пересуванні між робочими кабінетами, аудиторіями, кафедрами та інших приміщень. Незважаючи на знайомство із факультетом.

Під час днів відкритих дверей та вступу, абітурієнти та їхні батьки часто вперше відвідують факультет, тому потребують чіткої та зрозумілої системи навігації для орієнтації в приміщенні.

Відвідувачі які часто приходять на різні конференції та інші заходи, та які проходять на базі факультету, потребують також чітких вказівників.

Також система навігації повинна враховувати потреби осіб з обмеженими можливостями, зору, слуху. Це повинно включати можливість використання контрастних кольорів, піктограм, тактильних елементів та розміщення знаків на доступній висоті.

Якщо враховувати потреби з кожної групи аудиторії користувачів, це дозволить створити навігаційну систему, яка забезпечить комфортне та зручне пересування факультетом усім користувачам.

Також варто враховувати, що система навігації є не лише зручним елементом для пересування. Вона формує перше враження про факультет, підкреслює його не байдужість, відкритість та професійність. Демонструє увагу до деталей та турботу про комфортність кожного відвідувача. Правильна реалізація навігаційної системи може стати частиною брендингу факультету, та підвищити його стан в очах користувачів.

1.2 Аналітичне дослідження вимог до дизайну об'єкта

Перед початком проектування було проаналізовано вимоги до дизайну об'єкта, які впливають на якість і функціональність інформаційно навігаційної системи. Основні вимоги поділяються на функціональні, зручність та доступність, матеріали, стандарти норм.

Навігаційні знаки – це система знаків що використовується для орієнтування людей у просторі. Вони допомагають швидко знайти потрібне місце, надають чіткі вказівники, інформацію про шлях та пункт призначення. Зазвичай використовують текст, стрілки, візуальні символи, та інші елементи, для того щоб допомогти людям зрозуміти та допомогти дібратися до місця.[2]

До функціональних вимог до дизайну серії навігаційних знаків, належать:

1. Забезпечення орієнтації у просторі

Знаки повинні чітко вказувати напрямки до основних об'єктів: аудиторій, лабораторій, санітарних вузлів, виходів, кафедр тощо. Вони мають бути розташовані на ключових точках маршруту, таких як повороти, перехрестя, біля сходів, щоб користувачі могли легко орієнтуватися в просторі. Навігаційні вказівники можуть відображати назву, номер або короткий опис кожного місця, щоб люди знали, де вони знаходяться і як туди дістатися.

2. Зрозумілість і доступність сприйняття

Інформація на знаках повинна бути чіткою, лаконічною та легко читаною з різної відстані. Для цього рекомендується використовувати:

- Шрифти без засічок, які забезпечуватимуть високу читабельність.

- Високий контраст між текстом і фоном, наприклад.
- Універсальні символи та піктограми які забезпечать швидке розпізнавання.

3. Єдність стилю та ідентичність факультету

Серія знаків повинна мати єдиний візуальний стиль, що відповідає загальному дизайну факультету ФТІД і університету в цілому. Це включає використання корпоративних кольорів, шрифтів, логотипів та інших елементів фірмового стилю. Така єдність сприяє формуванню єдиного інформаційного простору та підвищує впізнаваність бренду.

4. Інформативність

Кожен знак має містити лише необхідну та достатню інформацію. Важливо уникати перевантаження знаків зайвими деталями, щоб не відволікати увагу користувачів і не ускладнювати сприйняття.

5. Гнучкість

Простір з часом змінюється, тому системи орієнтування також повинні бути розроблені з урахуванням цього. Модульні системи, які можна легко переналаштувати, можуть допомогти зберегти час і ресурси в довгостроковій перспективі.

6. Стійкість та довговічність

Конструктивність та матеріали знаків повинні забезпечувати їх тривалу експлуатацію в умовах навчального закладу. Враховуються впливи зовнішніх чинників, таких як вологість, температура, механічні пошкодження. Рекомендується використовувати матеріали, стійкі до зношування та легкі в обслуговуванні, наприклад, акрил, метал.

7. Безпечність

Усі елементи навігаційної системи повинні бути безпечними для користувачів. Це включає:

- Відсутність гострих кутів та інших небезпечних елементів конструкції.

- Стійкість до механічних пошкоджень, щоб уникнути травм у разі випадкового зіткнення [3].

Навігаційна система повинна бути зручною та доступною, тому до них враховуються такі аспекти:

1. Шрифти

Використання шрифтів без засічок, а також шрифт має бути достатньо великим для зручного сприйняття. Текст та символи повинні розташовуватися так, щоб під різним кутом та відстанню воно легко сприймалося. Забезпечити високий контраст між текстом та і фоном.

2. Піктограми (рис.1.1)

Використання максимально простих, універсальних піктограм, без зайвих деталей, щоб її було можливо миттєво розпізнати. Вони виконують роль символів, які передають інформацію без необхідності використання тексту або як доповнення. Усі піктограми повинні бути виконанні в одному стилі [4].

Рисунок 1.1 – Приклад піктограм на таблиці

3. Висота розміщення

Інформаційні знаки повинні бути встановлені на рівні середнього зору людини, приблизно від 150 до 170 см. Це забезпечить кращу видимість для користувачів.

4. Навігаційні вказівники вимагають використання картографічних даних для визначення взаємозв'язків і відстаней між різними місцями.

Картографічна навігація – це цифрова або графічна інформація, яка описує в собі усі данні розміщення будівлі. Вона містить у собі план будівлі, усі розміщення сходів, коридорів, кімнат, туалетів, кафедр, відстань між точками [5] (рис.1.2).

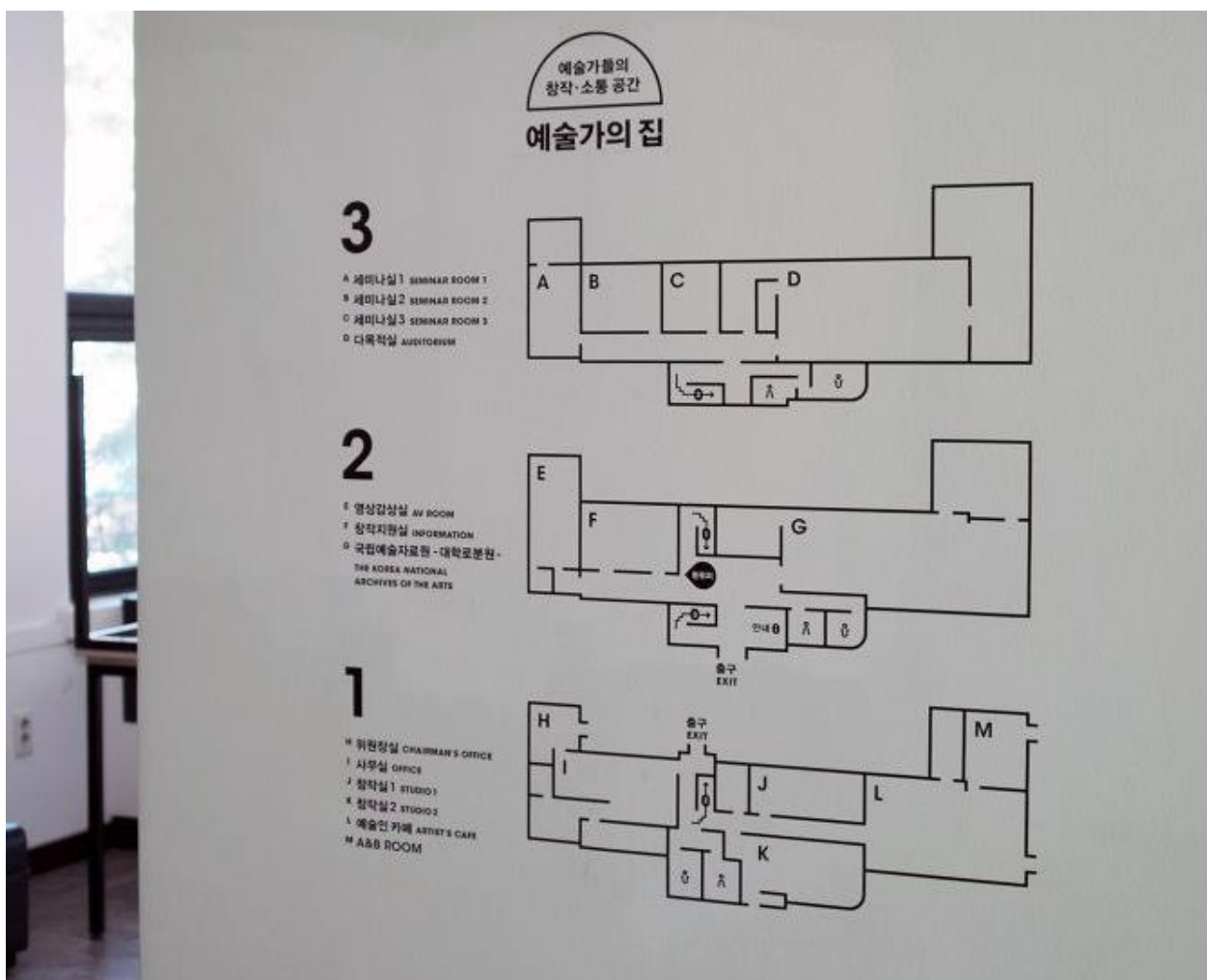

Рисунок 1.2 – Приклад картографічної навігації

У процесі реалізації проекту потрібно враховувати матеріали табличок. У роботі створення навігаційних табличок використовують як основу такі матеріали:

- Пластик
- Акрил (оргскло)
- Метал
- Дерево [6]

Першим розглянемо пластик, оскільки він є одним з найпопулярнішим видом створення табличок. Він має хорошу міцність, легкий та стійкий до вологи, та доступний по ціні. Також пластик легко піддається до друку та має естетичний вигляд. Пластикові таблички можна вписати майже у будь який дизайн.

У процесі створення табличок із пластику, використовуються різні типи матеріалу, такі як ПВХ, ПЕТ, ПОЛІКАРБОНАТ та інші. Кожен з цих видів має свою особливу перевагу, тому вибір відповідно пластику залежить від вимог та конкретних завдань.[7]

Пластикові таблички вимагають легкого способу догляду. Достатньо буде протерти вологою тканиною, щоб прибрати увесь бруд та пил. Вони схильні до стійкості та менш схильні до зносу, а ніж дерев'яні таблички. Однак, пластикові таблички можна покрити додатковим захистом, якщо вони того потребу, для того, щоб продовжити їх тривалість.

Для того щоб виготовити якісну табличку, потрібно дотримуватися правильного макету. Він повинен бути розроблений у програмах, які підтримують векторну графіку. У макеті не бажано використовувати дрібні елементи, текст повинен бути не менше 3-4 мм у висоту, лінії не тонші за 1мм, кутики повинні бути не надто гострі, бо так деталі можуть швидше відклеїтись. Усі елементи мають бути переведені у криві, щоб не було помилок при роботі.

Зображення створюється за допомогою самоклеючої вінілової плівки, наприклад ORACAL 641. Плівку відповідного розміру та кольору ставлять у ріжучий плотер, після чого завантажують макет таблички та вирізається по

ньому потрібне зображення. Потім вручну вирізають та прибирають не потрібні елементи плівки, лишаючи тільки те, що повинно бути на табличці. Після того наклеюють монтажну плівку на зображення, для того, щоб вона допомогла перенести зображення на основу.

Зазвичай за основу таблички служить пластик 3 або 5 мм товщиною. Цей пластик часто використовують, тому що він стійкий до вологи, міцний та добре тримає саме зображення. Він прибивається цвяхами, без попередніх маніпуляцій з ним.

Перед тим як зображення перенести на пластик з монтажної плівки, їх злегка змочують водою. Це допомагає плівці не приклеїтися одразу і щоб була можливість виправити в випадку чого, розташування. Після усіх виконаних завдань, воду прибирають за допомогою спеціального інструменту, скребком м'яким. Після чого дають просохнути табличці, а після цього обережно видаляють монтажну плівку. В кінці табличку протирають тканиною сухою, і вона готова.[8]

Залежно від складності макету зображення, виготовляється одна табличка приблизно від 15 до 30 хвилин. На все це впливає кількість деталей, текст, розмір та символи.[9] (рис. 1.3)

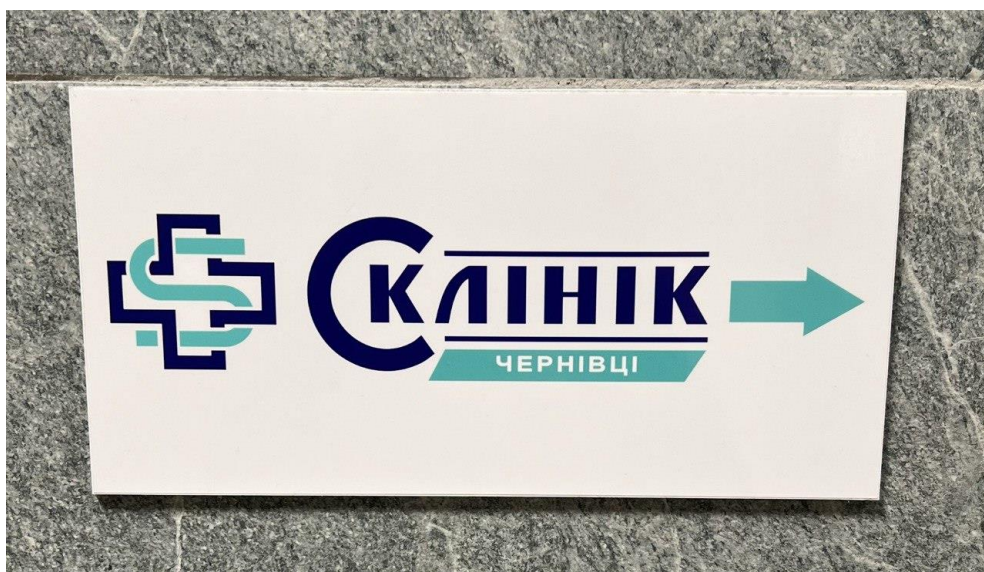

Рисунок 1.3 – Приклад пластикової таблички

Другим розглянемо матеріал акрил, цей матеріал чудово підходить для виготовлення табличок на двері завдяки своїй легкості, міцності, стійкості до ультрафіолетового випромінювання та здатності відтворювати різноманітні зображення.

Акрилові таблички з УФ друком можуть виготовлятися у двох варіантах, нанесенням зображення на передню або задню частину, кожен з яких має свою перевагу.[10]

Стандартний та економний варіант нанесення є на передню частину, зображення наноситься на передню основу таблички, що робить ефект покриття матовим. Цей спосіб підходить для використання в інтер'єрі.

Популярним методом УФ друку є на зворотному боці. Наносять зображення на внутрішню сторону прозорого акрилу, який надає глибину, блиск та захист від подряпин та пошкодження. Але також під яскравим світлом можуть з'являтися відблиски, але цей недолік майже не помітно.[11] (рис. 1.4)

Рисунок 1.4 – Приклад акрилових табличок

Кріплення акрилових табличок можуть бути на дистанційних тримачах, на двері або стіну, настільні, підвісні. Все залежить від вимог таблички. Досить

легко за акриловими табличками доглядати, вистачить очищати м'якою з мікро фібри ганчіркою, від бруду та плям.

Акрилові таблички надають інформаційним елементам естетичного вигляду. Яскраві кольори привернуть увагу гостей, допоможуть краще орієнтуватися на місці та зроблять його зрозумілим для відвідувачів.

Третім розглянемо метал як матеріал, він є також популярним через совою довговічність та міцністю. Металеві таблички витримують високі навантаження, вони можуть прослужити протягом довгого періоду часу та не втратять свою якість. Вони зазвичай використовуються в промислових об'єктах або громадських місцях.

Для виготовлення металевих табличок зазвичай використовують алюміній, латунь, мідь, композит та нержавіючу сталь. Кожен з яких має свою перевагу або недолік, які слід враховувати під час вибору матеріалу метала для табличок. Наприклад, латунь має ефектний зовнішній вигляд, але менш довговічна, ніж інші види металу. Алюміній довговічний та легкий, але не дуже міцний, а ніж нержавіюча сталь.

Догляд за металевими табличками важливий, для того щоб зберегти зовнішній вигляд. Протирання вологою тканиною та регулярне чищення таблички, допоможе запобігти появі іржі та забруднень. Якщо метал покритий додатково захисним шаром фарбування, необхідно підтримувати цей шар, щоб зберегти метал у хорошому стані.

Металеві таблички можуть виглядати плоскими або об'ємними, їхній процес залежить від виду матеріалу, товщини від 1 мм до 12 мм, розміру самої таблички, форми та за допомогою способу нанесення зображення та тексту, кольорового напилення металу. Є пару видів нанесення зображення на метал, таких як УФ друк, лазерне гравіювання, фрезерування. [12]

УФ друк (ультрафіолетовий друк) надає чіткі зображення, яскраві та об'ємні. Принтер наносить глянцево або матове покриття, може як на усю поверхню так і на певні ділянки, що надає табличці захисту та краси. Чорнила

миттєво висихають пі впливом ультрафіолету, це допомагає пришвидшити друк та дозволяє отримати чітке зображення без розтікання фарби та інших дефектів.

Принтер здатний друкувати об'ємні та фактурні зображення, завдяки багатошаровому нанесенню фарби. Це дозволяє створити ефектний та унікальний дизайн. Також цей спосіб підходить не тільки для металу, а й для інших матеріалів, таких як пластик, дерев'яні, арилові та інші.(рис.1.5)

Рисунок 1.5 – Приклад металевих табличок

Лазерне гравіювання сучасне та довговічне одне з нанесення зображення або тексту. Така технологія створює як прості, так і стильні сучасні інформаційні таблички, які впишуться у будь який інтер'єр. Воно дозволяє наносити дрібні написи, складні елементи та тонкі лінії з точністю. Завдяки цьому способу навіть найменші таблички виглядатимуть охайно та професійними.[13]

Четвертим розглянемо матеріал дерево, він привабливий своєю натуральністю та довговічністю. Дерев'яні таблички легко обробляти та покривати будь яким покриттям, такими як лаки, фарби та ламінатом. Але потрібно враховувати що дерев'яні таблички схильні до вологого впливу та стиранню.

Використання дерева для виготовлення різноманітних видів табличок надає багато переваг. Воно є доступним та недорогим матеріалом. Має природній вигляд, який надає перевагу зовнішності у будь якому інтер'єрі.

Також цей матеріал є довговічним та витримує навантаження щоденні. Дерево є одним з ідеальних матеріалів, для тих хто шукає якісні та недорогі таблички.

Для застосування виготовлення табличок використовують різні види дерева, такі як дуб, сосни, бук або ясен. Вибір виду дерева залежить від вподобань замовника, а також від завдання, які надаються для оформлення таблички. Наприклад, дуб є довговічним та міцним видом матеріалу для табличок, який підходить ідеально для використання в зовнішніх умовах, в той час як бук підходить більше елегантний зовнішній вигляд та легкість в обробці.

Для терміну продовження для табличок із дерева, необхідно проводити захист та обробку поверхні. Для цього використовують олію або лак для дерева, які поліпшують не тільки зовнішній вигляд та захистять від бруду та впливу вологості. Також необхідно підтримувати таблички в чистому стані, щоб таблички виконували свою службу служіння.[14](рис. 1.6)

Рисунок 1.6 – Приклад табличок з дерева

На основі усіх цих факторів та дослідження вимог дизайну об'єкта, сформоване чітке розуміння факторів, яке впливатиме на якість та функціональності простору університету. Виявлення потреб користувачів та вимоги до дизайну, дозволять розробити максимально комфортну та зрозумілу систему навігації

2. РЕТРОСПЕКТИВА ТЕМИ

2.1 Історичний огляд ретроспективи дизайну об'єктів обраного напрямку (минулих і сучасних)

У цьому підпункті розглянемо, як еволюціонував дизайн інформаційних навігаційних знаків у різні історичні періоди, минулих та сучасних.

Навігація - це процес переміщення в просторі або серії просторів. Він охоплює всі способи, за допомогою яких люди орієнтуються у фізичному просторі та пересуваються з місця на місце.[15]

З давніх давен люди почали використовувати знаки та позначки. З самого початку це були легкі мітки, такі як каміння на стежках, після чого, з часом з'явилися складніші малюнки у печерах та на скелях. Із розвитком людства, почали будуватися великі міста, селища, будівлі та людям потрібно було краще орієнтуватися у просторі. Зі зростанням досвідчених людей почали набувати все більше популярності знаки з текстом у суспільстві. Зі зростаючим темпом економічного розвитку та будівництвом великих проектів протягом останніх століть, складніші деталі простору стали звичайним явищем. Будівництво торгових центрів, аеропортів, селищ стали потребувати кращої та ефективнішої навігаційної системи. Тому рішенням навігаційної системи для орієнтації, відіграє дуже важливу роль у спрощенні та зручності пошуку потрібних місць та полегшує пересування.[16]

На сьогоднішній час, дизайн навігаційної системи став одним з рішенням для пошуку шляхів. Вони відіграють вирішальну роль у донесенні інформації про простір користувачеві. Система навігації та вказівників полегшує орієнтацію, покращують розуміння середовища і допомагають надати унікальності місцю. Через масштаб та складність проектів будівель на сьогодні, навігація стала складною, заблукати у будівлі є неприємним досвідом. Включення навігаційної системи допомагає користувачам знайти свій шлях і вносить зрозумілість у хаос.[17]

У сучасному напруженому міському житті людям часто доводиться подорожувати до різних закритих приміщень, таких як готелі, лікарні, виставкові зали та торгові центри. Однак, ці об'єкти, як правило, мають складну внутрішню структуру, що дозволяє людям легко загубитися в них. Щоб вирішити цю проблему, для навігації в приміщеннях широко використовуються вказівники шляху. Вказівники шляху - це важливий навігаційний інструмент, який допомагає людям знайти правильний шлях і місце призначення в складних приміщеннях, таких як великі будівлі, аеропорти і торгові центри.[18]

Окрім того, з розвитком технологій, паперові вказівники поступово замінюються цифровими. В останні роки, з популярністю смартфонів і мобільних додатків, дороговкази також почали інтегруватися з мобільними навігаційними системами для більш інтелектуальної навігації. Наприклад, користувачі можуть отримувати навігаційні вказівки та рекомендовані маршрути в режимі реального часу через мобільні додатки, не покладаючись на паперові знаки.[19]

2.2 Огляд навігаційної системи у місті

Наступним розглянемо особливості навігаційної системи у межах міста. Дослідження охоплює такі будівлі як бізнес-центр IQ Center, бізнес-центр “Парус”, КУБ центр, торгово-розважальний центр “Монблан”, “Оазис”.

Розглянемо IQ Center, це сучасний бізнес-центр, розташований біля центра міста. Будівля має кілька поверхів, на кожному з яких розміщені офіси різних компаній, туалетів та коридорів. Є ліфт та сходи, на кожному поверсі є нумерація поверху але немає чіткої навігації переміщенням будівлі. Людина яка у перше там, може з легкістю заблукати, що не є дуже хорошим. Важко знайти потрібний кабінет або туалет через відсутність вказівних знаків або мапи будівлі.

Таблички виконані у мінімалістичному стилі, що відповідає загальному дизайну концепції будівлі. За основу взяті металеві таблиці які переважають палітру сірого кольору, з номером приміщення та з місцем для встановлення

назви свого кабінету або компанії. Розміщення табличок переважає на рівні очей дорослої людини, що надає зчитувати інформацію без необхідності піднімання або опускання голови. Кожна частина таблички компаній підкреслює логотип, читабельний текст та власний стиль. Практично усі основні таблички виконані з пластику або акрилу.(рис.2.1)

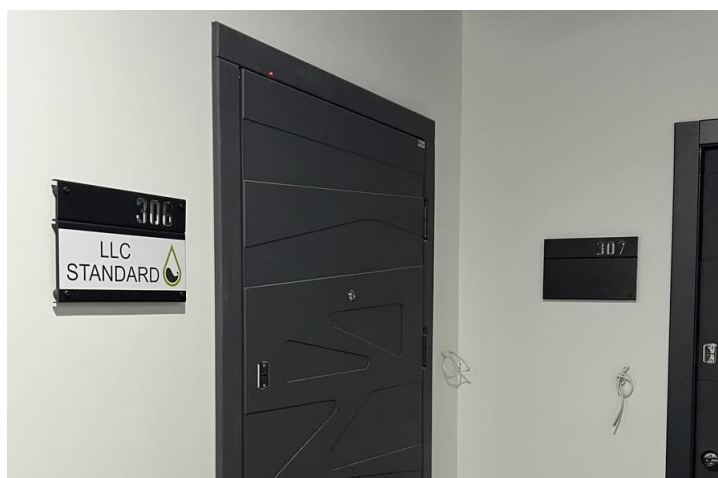
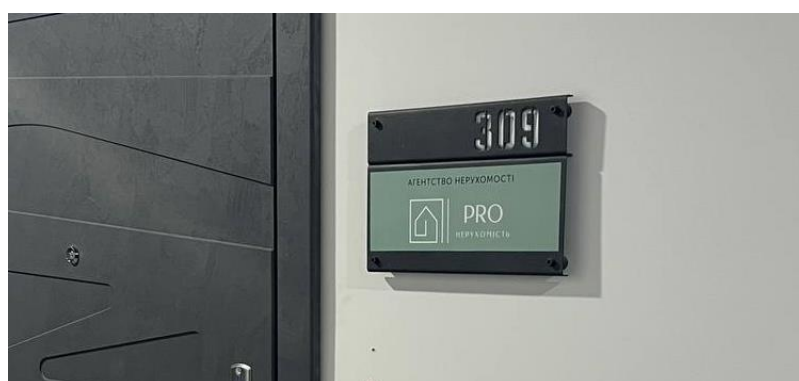

Рисунок 2.1 – Приклад табличок бізнес-центр IQ Center

Далі розглянемо бізнес-центр “Парус”, дизайн навігаційної системи схожий до бізнес-центр IQ Center. Таблички виконані у такому самому стилі, металева основа сірого кольору, зверху встановлено номер кабінету.(рис. 2.2)

Рисунок 2.2 – Приклад металевої основи таблички

Враховуючи масштабність об’єкта, величезну кількість офісів та високий рівень відвідуваності, наявність навігаційної системи є важливим елементом для пересування клієнтів. Кожен офіс має індивідуальну табличку, зазвичай розташовану праворуч від дверей, виконану з пластику або акрилу. Кожна табличка відображає у собі стиль компанії, читабельність та впізнаваність завдяки логотипу компаній.(рис.2.3)

Рисунок 2.3 – Приклад табличок бізнес-центр Парус

Увійшовши у приміщення, на першому поверсі нас зустрічає велика інформаційна панель інформації, яка виконує функцію мапи будівлі. На ній поданий увесь перелік поверхів із зазначенням, які компанії, зони у ній розташовані, та вказана нумерація кабінетів. Це надає змогу швидкого та легкого орієнтування в будівлі.(рис.2.4)

Рисунок 2.4 – Інформаційна панель поверхів

На кожному поверсі встановлено металеві таблички з номером поверху, які кріпляться до стінки на її куті. Це створює ефект “вбудованої навігації” що легко помічається при русі будинком. Такі таблички виконані з матового металу, шрифт зрозумілий та чіткий та маж контрастність. Завдяки розташуванню орієнтація поверху відбувається інтуїтивно, без пошуку додаткової інформації.(рис.2.5)

Рисунок 2.5 – Нумерація поверхів

У кінці кожних коридорів, ближче до сход, розташовані підвісні вказівні знаки навігації санвузлів. Виконані також з матового металу та мінімалістичних піктограм які звисають зі стелі. Вони мають добре видимі піктограми чоловіка та жінки, які добре помітно здалека. Це дозволяє не відволікатися від руху та водночас передає інформацію.(рис.2.6)

Рисунок 2.6 – Вказівні знаки санвузлів

Усі навігаційні елементи виконані в єдиному стилі, нейтральна кольорова гама, матовий метал, мінімалістичні піктограми. Цей підхід відображає імідж бізнес-центру “Парус”, як ділового та строгого але естетичного простору.

Далі розглянемо бізнес-центр “КУБ центр” де система має поєднати свої функціональності, проте її візуальна та дизайнерська узгодженість простору потребує покращення. Одразу при вході до будівлі нас зустрічає великий інформаційний банер з дерева, на якому подано всю інформацію поверхів із зазначенням назв офісів компаній та нумерацію кабінету. Такий формат має практичне призначення, однак виглядає дещо застарілим, як за дизайном так і за подачею інформації.(рис.2.7)

На кожному поверсі розміщений план евакуації, який виконаний до планів нормативів. Вони розміщуються перед сходами, на кожному поверсі, як правило це є необхідний елемент безпеки та водночас виконує функцію навігації будівлі (рис.2.8).

Рисунок 2.7 – Інформаційний банер поверхів

Рисунок 2.8 – План евакуації

Дверні таблички з номерами офісів та назв компаній виконані у різному стилістичному оформленні. Кожна компанія виготовляла самостійно табличку, через що немає єдиної візуальної системи. Матеріали табличок також різні, через що ускладнюється рух коридором, так як візуальної картинки привабливості немає. (рис 2.9)

Рисунок 2.9 – Інформаційні таблички КУБ центру

Навігаційна система виконує свою основну функцію “КУБ Центру”, проте візуально застарілий дизайн елементів та відсутність єдиного стильового підходу негативно впливають на загальну зустріч користувача з простором.

інформація про них, це надає змогу впізнаваності та підтримує загальний дизайн простору.

Крім того, використовуються вказівні знаки, які допомагають вказати шлях до потрібного магазину, та стандартні піктограми, такі як позначки туалетів.(рис.2.11)

Рисунок 2.11 – Вказівні знаки

Візуально навігаційна система розроблена не в одному стилі, немає однієї цієї привабливої картини. Але перебування доволі зручне та зрозуміле, сприймається добре, можливо знайти потрібне місце та не заблукати.

Також схожа система вказівних знаків є у ТРЦ “Оазис”, виконана вона в сучасному стилі та виглядає привабливо. Великі позначки санвузлів та показники виходів, які світяться не покинуть байдужими користувачів.(рис.2.12)

Рисунок 2.12 – Вказівні знаки ТРЦ “Оазис”

2.3 Огляд досягнень відомих художників-графіків і дизайнерів, що працювали над подібною темою

Оглянемо та дослідимо досягнення відомих художників-графів та компаній дизайнерів які працювали над подібною темою, які створювали навігаційну систему для навчальних закладів, університетів тощо.

У 2020 році компанія Diadem розробила нову навігаційну систему для Університету Кентербері, яка використовувала червону кольорову гаму з офіційного бренду університету для створення візуальних підказок. Проєкт був спрямований на створення єдиного, зрозумілого та привабливого дизайну навігаційної системи для студентів, викладачів та їх відвідувачів.

Після землетрусу у 2011 році Кентерберійський університет, як і решта міста, почали масштабне відбудування. Університет прагнув не просто відновити, а переробити повністю своє середовище, зробити його більш живим, привабливим та комфортним у період тимчасових змін.

Компанія Diadem задумала тимчасову конструкцію, яка б відображала енергію та характер бренду, а також надавала інформацію студентам, викладачам та відвідувачам. На цих інструкціях розміщувалась актуальна інформація, про розташування будівель та об'єкти на території кампусу.[20]

Концепція дизайну також мала бути чіткими та мінімалістичними, щоб забезпечити максимальний ефект, також було важливо, щоб вивіски можна було адаптувати до змін у місці розташування.

Після детального аналізу простору, команда Diadem запропонувала тимчасове рішення, що не тільки відповідала вимогам дизайну, а й допомогла зробити орієнтацію в кампусу зручнішою.(рис.2.13)

Після тимчасових встановлених вивісок, компанія була залучена до створення постійних вивісок для кампусу. Цей новий набір вивісок мав свої особливості, включаючи використання мови те рео маорі перед англійською.

Мета полягала в тому, щоб зробити орієнтацію в кампусі інтуїтивно зрозумілою та візуально цілісною. Концепція компанії досліджувала підходи до

контенту та візуальної мови, які додали яскравості кампусу та виразили бренд університету. [21]

Рисунок 2.13 – Тимчасові вивіски

Наприклад, використання червоного кольору, фірмовий колір установи став важливим навігаційним маркером. А система кольорів забезпечила візуально підказку для орієнтування, а різні тони організували графічну інформаційну систему, відрізняючи адресу вулиці від назв будівель а також тексти те рео маорі від англійської мови.(рис.2.14)

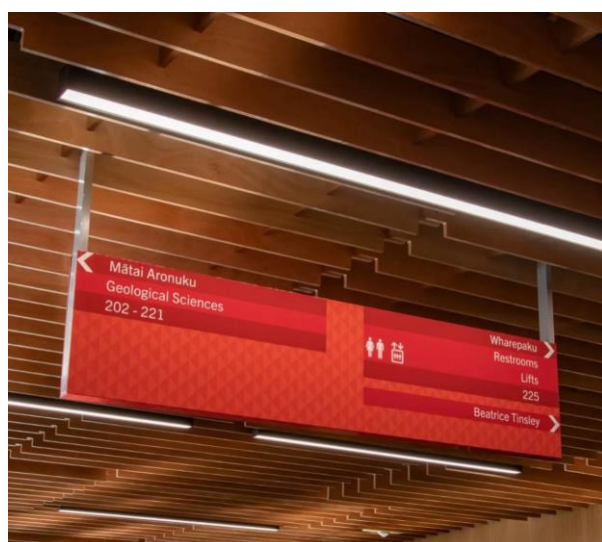
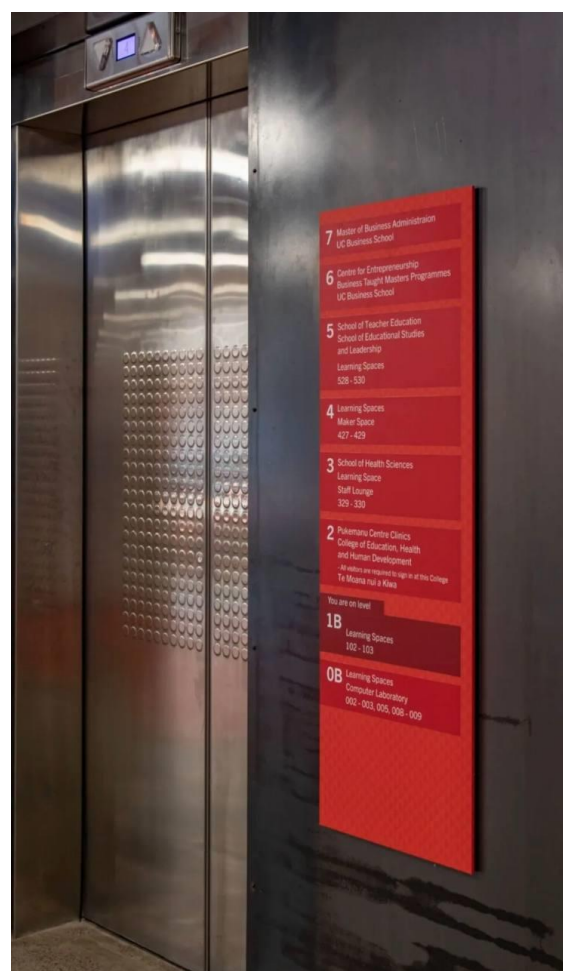

Рисунок 2.14 – Навігаційна система університету Кентербері

Оновлена навігаційна система університету Кентербері, стала прикладом того, як дизайн може не лише вирішити практичні задачі, але й формувати нову культуру ідентичності простору. Завдяки підходу компанії Diadem тимчасові рішення переросли повноцінну систему, що поєднує естетику та інформативність. Нове середовище кампусу стало більш відкритим, впізнаваним та доступним брендом університету.

У 2020 році компанія Signbox створила яскраву та креативну навігаційну систему для нового кампусу INTO University of East Anglia. Система включала

кольорове кодування для різних поверхів, використання великих форматів графіки та інтерактивні елементи, що допомагали студентам легко орієнтуватися в навчальних та житлових зонах. Проєкт підкреслював інноваційний підхід до дизайну та орієнтацію студентів.

Завданням було розробити і встановити систему вказівних знаків, яка допоможе як і місцевим, так і іноземним студентам легко орієнтуватися. Для цього Signbox тісно співпрацювали з командою дизайнерів INTO, для того щоб врахувати усі ідеї та закінчити проєкт за три тижні.

Щоб створити доброзичливу атмосферу для студентів та персоналу в зоні рецепції, Signbox використала свій продукт Displayedge. Нова безрамкова скляна вітрина з підсвічуванням дозволяє легко і безпечно змінювати плівки без необхідності відкривати або демонтувати вітрину. Ця система також дозволила INTO посилити ідентичність свого бренду, розмістивши на видному місці логотип INTO UEA.[22]

Щоб студенти швидко знаходили потрібні зони й поверхи, Signbox запропонував систему кольорового кодування, яка інтегрувалася з рештою декору, наприклад, кольоровою табличкою на дверях в тон поверху. Це було досягнуто завдяки використанню елементів логотипу INTO у великому форматі, що створили кольорове тло для орієнтирів. Плани поверхів та зображення були надруковані цифровим друком на зворотному боці акрилових панелей, закріплених кнопками в кольоровій зоні. У зонах, де інформація регулярно змінюється, Signbox використали модульну систему вивісок - елегантне, міцне та гнучке рішення, що складається з екструдованих взаємозамінних алюмінієвих профілів. Щоб оживити внутрішні зони та додати до вивісок веселого елемента, використали ряд широкоформатних графічних зображень, включаючи ніж та виделку для зони кафе, у схемі пошуку шляхів.(рис.2.15)

Щоб відокремити житловий блок від навчального, INTO попросив Signbox дослідити різні засоби, але зберегти колірну гамму. Щоб створити більш невимушене середовище, Signbox знову використали вирізані літери для

стриманого ефекту, який є візуально привабливим і ненав'язливо допомагає студентам у вивченні англійської мови.[23]

Рисунок 2.15 – Навігаційна система INTO University of East Anglia

Марк Бартлетт, керуючий директор Signbox, коментує: «Щоб оживити внутрішні приміщення та додати цікавих елементів до знаків, ми також використали ряд широкоформатних графічних зображень, наприклад, надвеликий номер поверху для ліфтового вестибюля, у схемі навігації.

Проект Signbox для нового кампусу INTO University of East Anglia продемонстрував ефектний підхід до створення навігаційної системи, що надає комфортне пересування будівлею для студентів та його відвідувачів. Використання інноваційних технологій, таких як кольорового кодування та Displayedge підкреслили компанію до якісних рішень дизайну вивісок. Завдяки співпраці, проект вдалося виконати в короткий термін, забезпечивши позитивний досвід як і студентам так і персоналу.[24]

3. ТВОРЧА РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ ОБ'ЄКТА ПРОЕКТУВАННЯ

3.1 Вибір та обґрунтування концепції дизайну об'єкта проектування

У сучасному світі дизайн відіграє одну з найважливіших ролей у сучасному світі та у формуванні просторового середовища, де користувачі можуть швидко та легко орієнтуватися. Особливої актуальності це набуває не тільки на вулицях, а й у великих навчальних закладах, таких як Хмельницький національний університет, де кожного дня перебуває велика кількість студентів, викладачів та відвідувачів. Факультет технологій і дизайну є одним із активних корпусів університету, який потребує чіткої та сучасно функціональної системи навігації.

Розробка інформаційно вказівних знаків для факультету технологій і дизайну Хмельницького національного університету є важливим проектом, яке спрямовує на полегшення орієнтації студентів та людей які вперше відвідують корпус. Навчальний корпус університету має кілька приміщень, кілька поверх, довгих коридорів. Приваблива навігаційна система забезпечить зручне пересування та комфортність перебування у корпусі.

Навігаційні знаки будуть призначенні для різних груп людей, студентам першого курсу, які ще не орієнтуються у навчальному просторі, абітурієнтам та їх батькам, викладачам та іншим працівникам. Таким чином дизайн має бути зрозумілим для широкої аудиторії.

Основна концепція дизайну інформаційних знаків враховується на кількох чинниках. Самим найважливішим є доступність, знаки мають бути зрозумілими для усіх категорій користувачів. Використання контрастних кольорів та читабельних шрифтів викликатиме більш зручне сприйняття.

Другим важливий чинник є сучасний стиль. Оскільки факультет технологій і дизайну має свій стиль, інформаційні знаки мають відповідати. Використання лаконічного дизайну, якісних матеріалів таких як акрил, скло, метал та продуманих графічних елементів допоможе створити функціональну

та водночас привабливу систему навігації, яка не залишить користувачів байдужими.

Використання фірмових кольорів університету та гармонійне поєднання елементів допоможе створити цілісну систему, яка підкреслить стиль факультету. Основним кольором є синій як символ надійності, та білий для контрасту. Кольори обиралися з урахування вимог стандартів факультету.

Ще одним ключовим чинником є відповідність дизайну корпусу. Інформаційні знаки повинні доповнювати інтер'єр, враховувати його структуру та не порушувати його загальну концепцію. Важливо щоб навігаційні елементи підкреслювали сучасність факультету.

Також важливу роль відіграє у читабельності вибір шрифту. Так як у факультету є вже свій шрифт, було прийнято рішення використовувати його. Шрифт є без зарубок, так як вони краще сприймаються на великій відстані, а їх форма є сучасна. Розмір шрифтів підбирався з урахуванням для різних дистанцій табличок та їх функціям.

Таким чином, обрана концепція дизайну інформаційно вказівних знаків поєднує функціональність, привабливість та доступність. Вона розроблена для того, щоб створити комфортне просторове середовище для всіх користувачів, забезпечуючи легкість в орієнтуванні та підкреслюючи ідентичність факультету. Ефективні вивіски та системи навігації мають важливе значення для того, щоб допомогти користувачам орієнтуватися в просторі та ефективно отримувати доступ до місця призначення[25]

3.2 Розробка варіантів творчих ідей

Розробка привабливої навігаційної системи потребує чіткого підходу до пошуку візуальних рішень. На даному етапі здійснювався творчий пошук ідей для майбутнього дизайну навігаційних знаків який включав генерацію ідей, створення ескізів та вибору найкращих варіантів.

Першим етапом проекту полягав у пошуку ідей та визначенню ключових принципів дизайну. Важливими джерелами натхнення стали:

- Створення яскравої та креативної навігаційну систему для нового кампусу INTO University of East Anglia, вони продемонстрували не тільки ефективні рішення, де знаки не просто виконують навігаційні функції, а й створюють комфортне перебування у навчальному середовищі.
- Перегляд кейсів інших графічних дизайнерів, які займалися подібним проектом.
- Структура самого корпусу, аудиторій, коридорів, приміщень надала натхнення для логічного розташування знаків, їх розмірів та стилю.
- Нещодавно встановленні таблички в університеті стали поштовхом для збереження загальної стилістики.

Після пошуку ідей був розроблений набір ескізів різних варіантів піктограм, інформаційних знаків. Першим було розроблено ескізи піктограм кафедр, різні варіанти на яких зображено те що відноситься до них, для того щоб кафедра була впізнаною.

1. Піктограми для кафедр

За основу для кафедри технології і конструювання швейних виробів, було обрано нитки, голку, машинку, ножиці що символізує створення швейних виробів.

Для кафедри дизайну за основу було взято інструмент для малювання, ноутбук чи криві лінії що характеризує творчість.

Для кафедри хімії та хімічної інженерії було обрано, колбу, молекулярні структури, які передають наукову характеристику кафедри.

Кафедра рисунку та проектної графіки було обрано руку, олівці та папір що створює акцент на мистецтві.

Кафедра індустрії моди в легкій промисловості було взято за основу манекен, модний елемент який підкреслює сферу дизайн одягу та моду.(рис3.1)

Рисунок 3.1 – Ескізи піктограм для кафедр

Було розроблено два колірних види піктограм, сині на жовтому фоні та білі на синьому фоні. Читабельним виглядає другий варіант, так як на ньому кращий контраст та він більше всього відображає ідентичність факультету.

Кафедра хімії та хімічної інженерії зображає лабораторний посуд який використовується для хімічних експериментів та відображає кафедру (рис.3.2).

а

б

Рисунок 3.2 – Піктограма кафедри хімії та хімічної інженерії:

а – жовта піктограма; б – синя піктограма

Кафедра рисунку та проектної графіки зображає руку з олівцем що відображає акцент на мистецтві рисунку та графіки (рис.3.3).

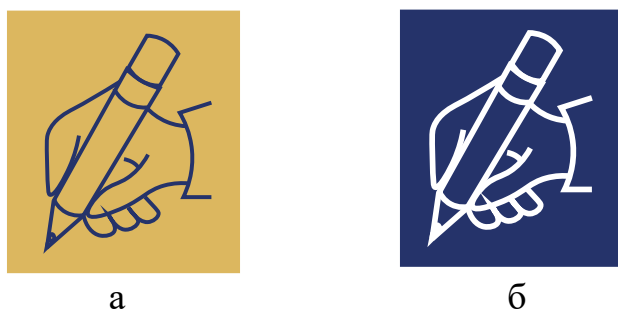

Рисунок 3.3 – Піктограма кафедри рисунку та проектної графіки:
а – жовта піктограма; б – синя піктограма

Кафедри дизайну зображає дизайнерський інструмент з ком'ютером, який відображає творчий процес (рис.3.4).

Рисунок 3.4 – Піктограми кафедри дизайну: а – жовта піктограма;
б – синя піктограма

Кафедра індустрії моди в легкій промисловості зображає манекен розрізаний навпіл з ножицями який підкреслює сферу дизайну одягу (рис.3.5).

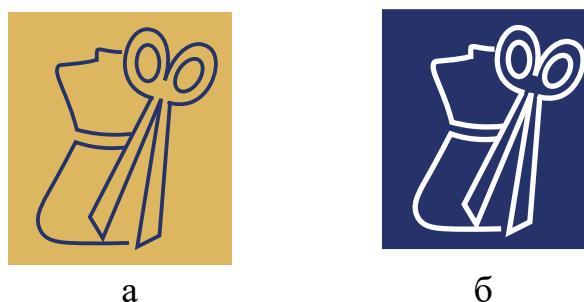

Рисунок 3.5 – Піктограми кафедри індустрії моди в легкій промисловості:
а – жовта піктограма; б – синя піктограма

Кафедра технології і конструювання швейних виробів зображає клубок нитки з голкою який символізує конструювання текстильних виробів (рис.3.6).

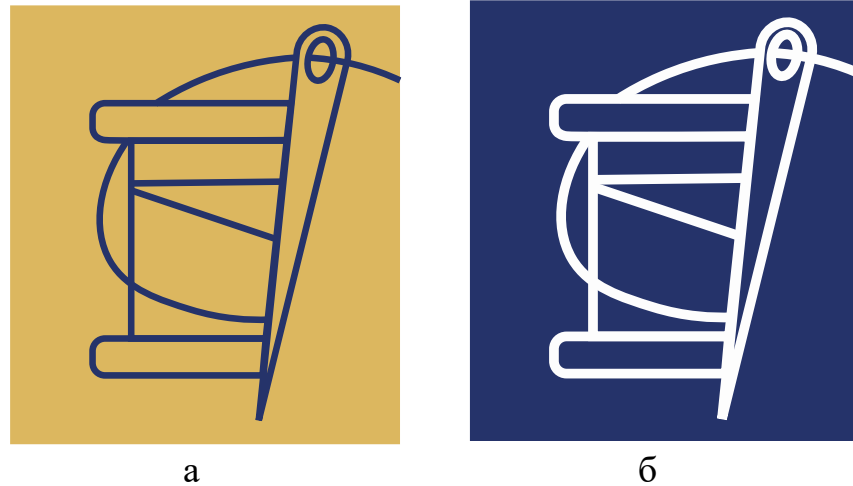

Рисунок 3.6 – Піктограма кафедри технології і конструювання швейних виробів: а – жовта піктограма; б – синя піктограма

Кожна піктограма виконувалася у сучасному та легкому стилі, що забезпечує читабельність у маленьких форматах та на різних об'єктах, виконана у стилі факультету технологій і дизайну.

2. Функціональні піктограми

Окрім піктограм для кафедр розробила функціональні піктограми, які виконують важливі функції навігаційної системи.

- Створила піктограму сходів яка буде допомагати легко зорієнтуватися.
- Також піктограму про заборону курити у приміщенні.
- Піктограму про збереження тиші.
- Піктограма яка вказує про вихід з корпусу.
- Піктограма у вигляді документів у коробці яка позначає архів.

Ці піктограми виконують роль функціональних зручних орієнтирів, полегшуючи сприйняття простору. Легкі до сприйняття, зручні та прості піктограми для серії інформаційних табличко (рис.3.7).

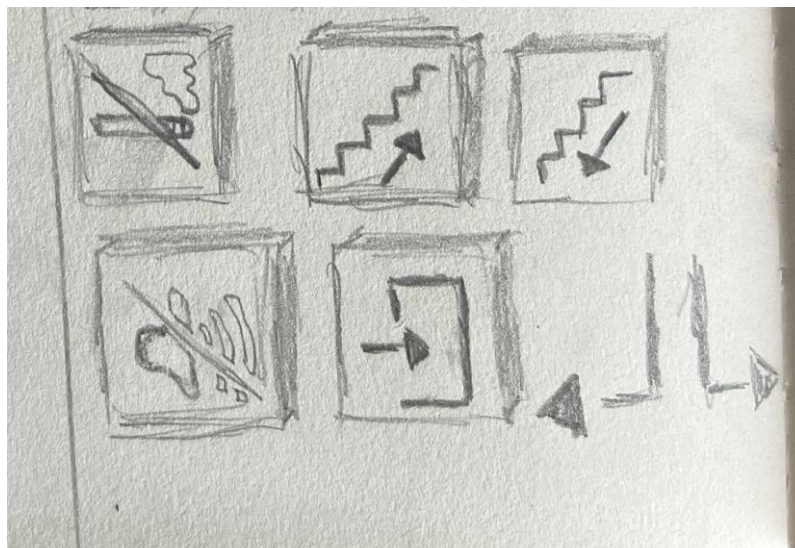

Рисунок 3.7 – Ескізи функціональних піктограм

Розробка функціональних піктограм була створена з урахуванням корпусу факультету технологій і дизайну, з його рухом та розташуванням. Окрім того, стиль піктограм узгоджений з піктограмами кафедр та табличок факультету, що допомагає зберігати візуальний стиль.(рис.3.8)

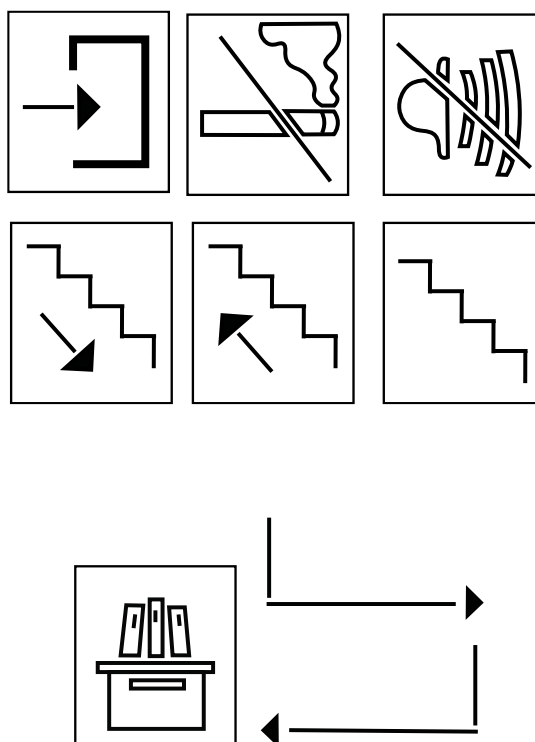

Рисунок 3.8 – Піктограми функціональні

На основі створених піктограм було створено серію інформаційних табличок, які призначені для внутрішнього орієнтування простору факультету технологій і дизайну Хмельницького національного університету. Таблички виконанні у єдиному візуальному стилі, що відповідає табличкам аудиторій.

Формат таблички горизонтальний 25 см в ширину та 10 см в висоту, з поділом на дві зони.(рис. 3.9)

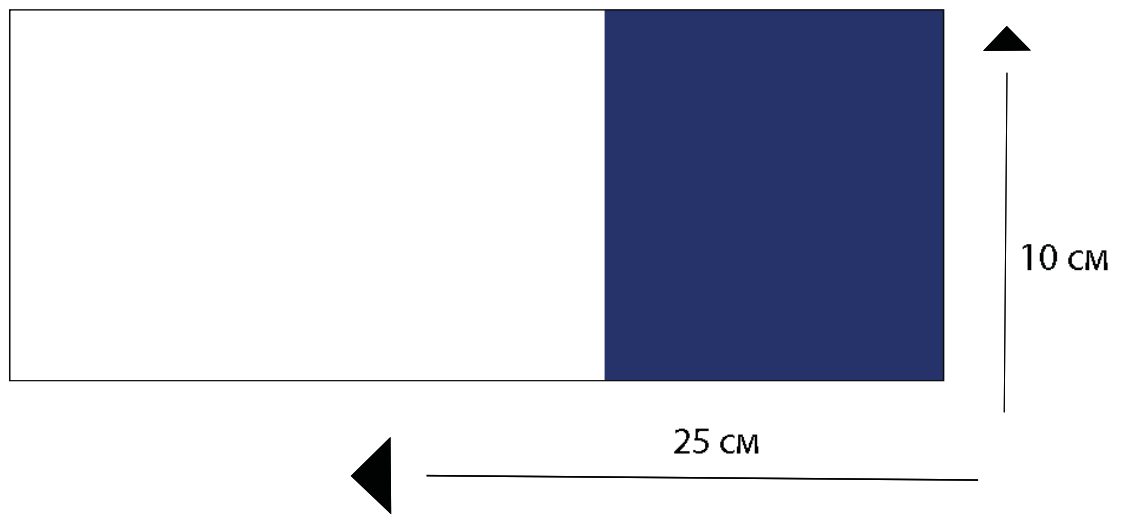

Рисунок 3.9 – Розмір таблички

На лівій частині на прозорому фоні розташований текст, шрифт використаний без зачісок та читабельний Century Gothic, використовується чорний колір тексту.

На правій частині синього кольору розташовані піктограми які символізують відповідну функцію, через що інформаційні таблички більш помітні. Піктограми білого кольору на синьому фоні забезпечують високу видимість та зчитування інформації. Дублювання англійською мовою текст, робить систему доступною для іноземців.

Розглянемо приклади реалізованих табличок:

1. Архівна табличка позначає піктограму документів у коробці що символізує простір для зберігання документів.(рис.3.10)

Рисунок 3.10 - Архівна табличка

2. Для таблички вихід використовувався символ дверей та стрілки, що символізує вихід. Для кращої помітності виділенням є стрілка, яка приваблюватиме увагу.(рис.3.11)

Рисунок 3.11 – Табличка “Вихід”

3. Для наступної таблички не палити у приміщенні, було зображено сигарету з димом яка перекреслена. Піктограма чітко передає про заборону, та добре помітна.(рис.3.12)

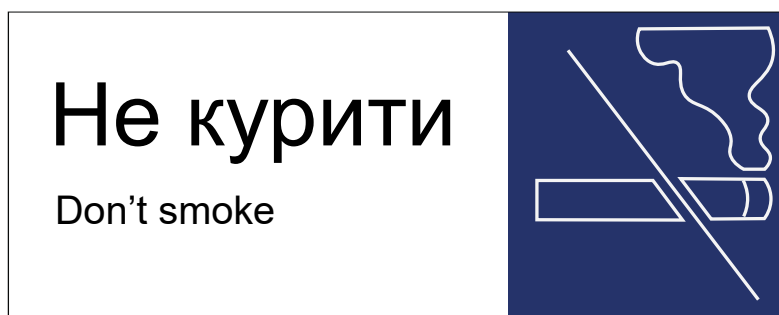

Рисунок 3.12 – Табличка “Не курити”

4. Для таблички “тихо!”, піктограма демонструє перекреслений звук яким є важливий для аудиторій, щоб не заважати.(рис.3.13)

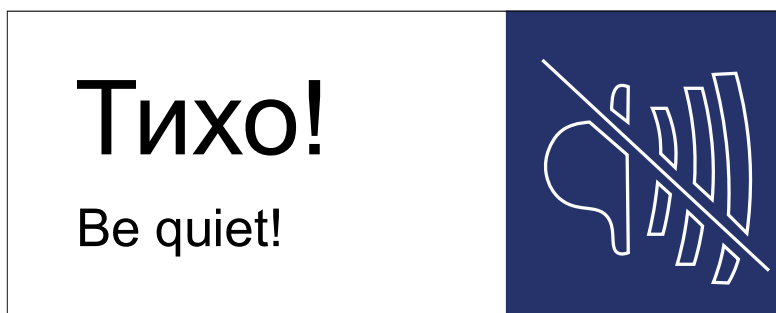

Рисунок 3.13 – Табличка “Тихо”

5. Також було розроблено три види інформаційних вказівників з піктограмами сходів, зі стрілкою верх та вниз. Це дозволить вільно орієнтуватися частинами поверхів.(рис 3.14)

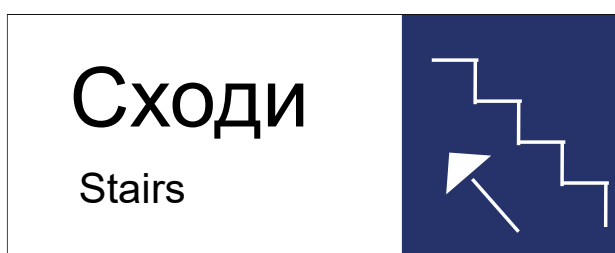
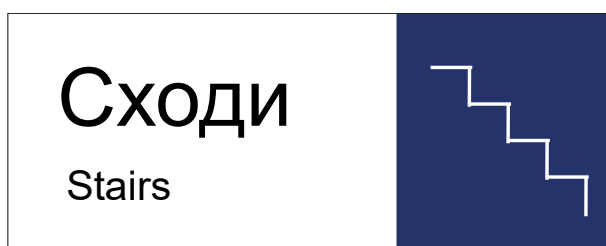
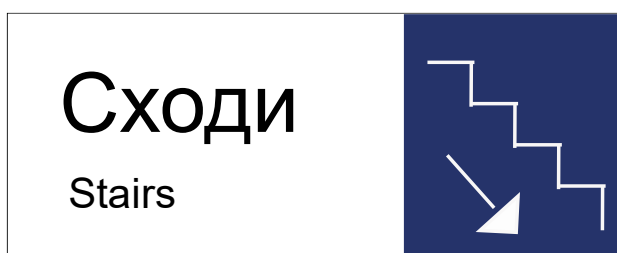

Рисунок 3.14 – Таблички “Сходи”

Ці інформативно навігаційні таблички можуть знаходитися на стінах коридорів, виходів на дверях, які забезпечують функціональність. Їх використання буде використовуватися для покращення просторової орієнтації корпусом та підвищить рівень комфортності.

Далі було розроблено навігаційно вказівні знаки, які є частиною навігаційної системи факультету технологій і дизайну. Вони виконують функцію орієнтиру у просторі навчального закладу, які дозволяють знайти швидко напрямок до потрібного місця. Було створено два різних варіанта знаків до головних приміщень таких як деканат та архів. Перший варіант виглядав у вигляді стрілки довжиною 30 см та висотою 10 см, другий варіант виглядав прямокутним з піктограмою вказівною стрілкою, розмір 20 см у довжину та 10 в висоту (рис3.15).

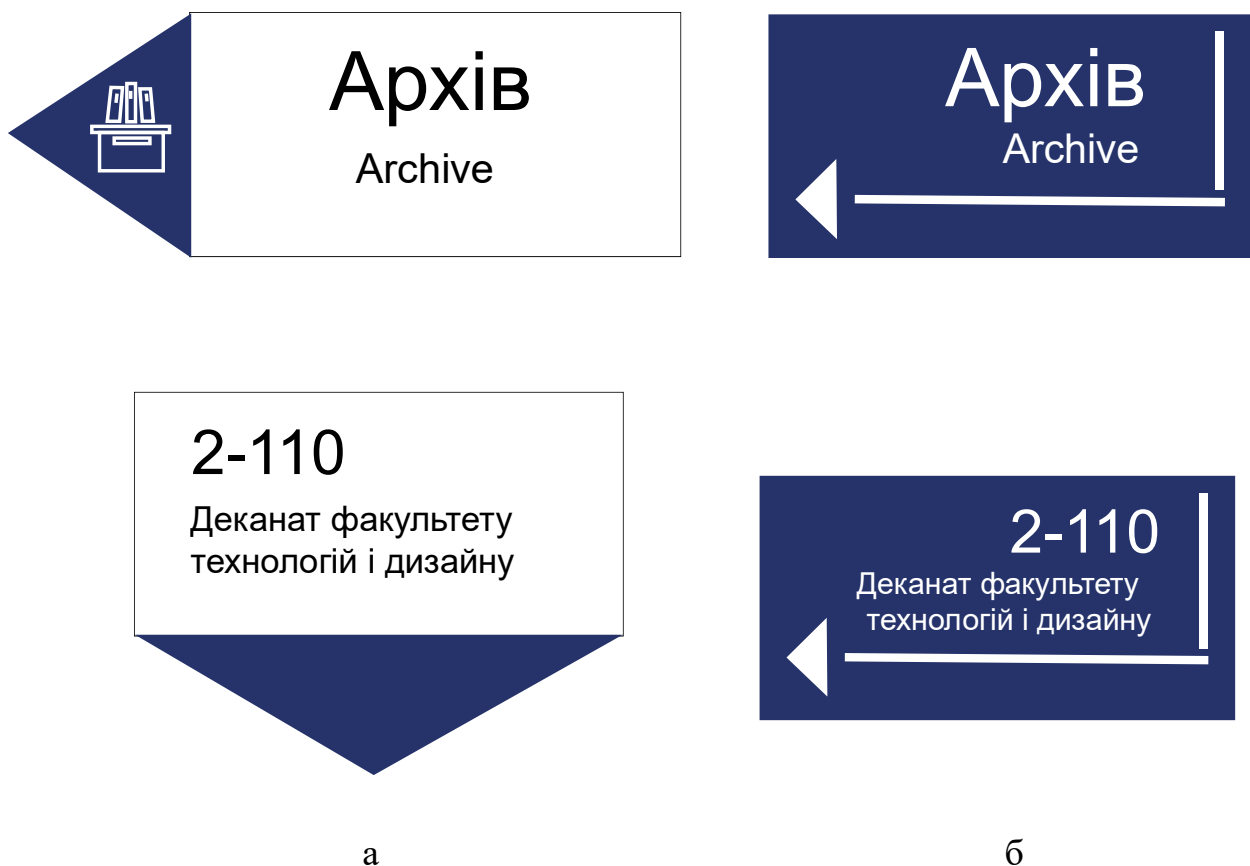

Рисунок 3.15 – Два варіанти вказівних знаків: а – синя стрілка яка вказує напрямком; б – вказівна табличка на синьому фоні та білою стрілкою

Одним з найважливіших знаків вказівних, є “Укриття”, який вказує напрямом до безпечного місця. Їх також було розроблено у двох варіантах, у вигляді стрілки та прямокутної таблички зі стрілкою (рис.3.16).

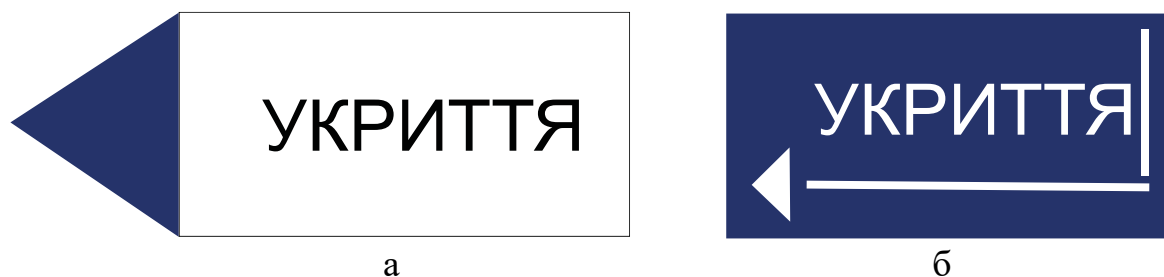

Рисунок 3.16 – Два варіанти вказівного знаку “Укриття”: а – синя стрілка яка вказує напрямом; б – вказівна табличка на синьому фоні та білою стрілкою

Також у межах проекту було розроблено навігаційну детальну мапу першого, другого та третіх поверхів яка розміщенна на першому поверсі біля головного входу, на ній чітко зазначено “Ви тут” (рис.3.17).

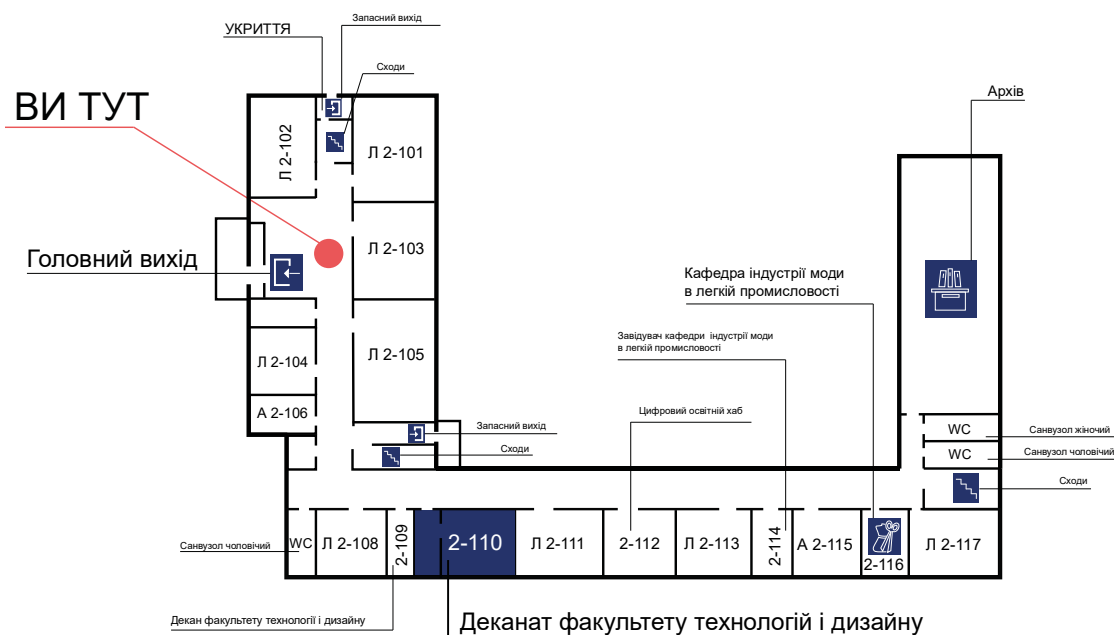

Рисунок 3.17 – Навігаційна мапа першого поверху

Перший поверх відображає основні кабінети такі як деканат факультету технологій і дизайну аудиторія 2-110, кабінет декана, кафедру індустрії моди в легкій промисловості аудиторія 2-116, яка позначається піктограмою та

завідувача кафедри, укриття, лабораторії та аудиторії, санвузли, сходи у різних частинах корпусу, вихід головний та запасні виходи, архів, які також позначаються піктограмами для кращого орієнтування та помітності. Головні аудиторії виділяються та усе розписано. Кожна кімната аудиторій позначається буквою “А” та номером, лабораторні кімнати позначаються буквою “Л” та номером, для того щоб було легше та зручно розуміти.

Друга частина мапи складається з другого поверха навігації мапи, на ній відображаються санвузли, сходи, кафедра рисунку та проектної графіки аудиторія 2-220, кафедра хімії та хімічної інженерії аудиторія 2-208 та завідувача кафедри, лабораторії, аудиторії. Кожне головне приміщення також позначається піктограмою відповідною (рис.3.18).

Рисунок 3.18 – Навігаційна мапа другого поверху

Третя частина мапи складається з навігації третього поверху, на ній позначається кафедра дизайну та завідувача кафедри, санвузли та напрямки сходів, аудиторії, лабораторії (рис.3.19).

3.3 Обґрунтування розробки головної ідеї дизайну об'єкта проектування

У результаті розробки головної ідеї дизайну системи інформаційно навігаційних знаків для факультету технологій і дизайну Хмельницького національного університету, полягало у створенні зрозумілого, цілісного та зручного середовища орієнтації у корпусі. Основним завданням було створення системи, яка не тільки полегшує навігацію для студентів, викладачів та її відвідувачів, а й підкреслює її стиль, сучасність, ідентичність та функціональність корпусу.

Головним цього проекту є інформаційно навігаційна мапа корпусу факультету технологій і дизайну першого, другого, третього поверхів. На якій позначені усі аудиторії та лабораторії, кафедри, деканат, кабінети, санвузли, сходи у різних кінцях будівлі, укриття на першому поверсі, головний та запасні виходи з корпусу. Яка розміщена на першому поверсі біля головного входу, та на ній чітко зазначено “Ви тут”. Мапа розділяється на три частини яка виконана у фірмовому стилі факультета. Зверху позначка поверхів на трикутній фігурі синього кольору, виконана на матеріалі акрил (рис.3.21, дод А).

Рисунок 3.21 – Навігаційна мапа

Також було обрано вказівні інформаційні знаки, які орієнтують відвідувачів у просторі корпусу. Вказівники другого варіанту таких як архів, деканат, укриття. Доповненням до них стали допоміжні таблички такі як сходи, вихід, тихо та не курити. Об'єднання головних та допоміжних вказівників дозволило створити цілісну навігаційну систему, яка підвищує ефективність орієнтації та зберігає ідентичність факультету (рис3.22, дод. В).

а

б

Рисунок 3.22 – Інформаційно вказівні таблички: а – вказівна табличка для деканату факультету технологій і дизайну; б – вказівна табличка архів

Також було обрано варіант вказівного стенду, на якому вказано які кафедри на якому поверсі знаходяться. Це для того щоб полегшити рух на усіх поверхах і була змога краще зорієнтуватися біля сходів (рис.3.23, дод. Б).

Рисунок 3.23 – Інформаційна табличка стенд: а – для другого поверху; б – для першого поверху

Обрані варіанти є найкращим рішенням, оскільки він відповідає стилю корпусу та має зрозумілий та легкий дизайн а також дозволяє знайти потрібний напрямок відвідувачам які відвідують корпус у перше (дод. Г).

ВИСНОВКИ

Факультет технології та дизайну є одним із важливих факультетів Хмельницького національного університету, який забезпечує підготовку студентів у сферах дизайну, моделювання одягу, технологія легкої промисловості, хімічні технології та інженерії. Навчальний процес організовано за кількома спеціальностями, серед яких важливу роль відіграє спеціальність “Дизайн”, який поєднує творчий підхід із сучасними технічними знаннями.

Розробка інформаційно навігаційної системи це важливо для позитивного іміджу факультету, а також для орієнтації корпусом усіх типів аудиторії, студентів, викладачів та відвідувачів. Важливо щоб знаки мали чітко вказувати напрямки до основних об'єктів: аудиторій, лабораторій, санітарних вузлів, виходів, кафедр тощо. Вони мають бути розташовані на ключових точках маршруту, таких як повороти.

Ознайомлення з функціональними вимогами до дизайну серії навігаційних знаків. Вони мають забезпечувати орієнтації у просторі, бути зрозумілими і доступними до сприйняття, дотримуватися інформативності, гнучкості та безпечності.

Було досліджено матеріали, які кращими та довговічними будуть для навігаційної системи, таких як метал, дерево, пластик та акрил. Та було обрано матеріал акрил, так як з нього зроблені дверні таблички на першому поверсі корпусу, та вони є міцним та довговічним матеріалом. Також щоб дотримуватися одного стилю та гармонічно привабливого вигляду простору.

Крім того, також було проаналізовано навігаційну систему у місті Хмельницькому, було ознайомлено з навігацією у бізнес центрах, у торгових центрах. Вона відіграє важливу роль для забезпечення орієнтації у просторі та має бути візуально привабливою. Також ознайомила з роботами дизайнерів які працювали над подібною темою, такою як навігаційна система у навчальних закладах кампусу INTO University of East Anglia та університету Кентербері. Дизайнери поставилися відповідально та креативно до створення навігації та урахували усі чинники і дотримання стилю університетів. Досвід цих проектів

набуває важливість врахування архітектурного середовища, корпоративного стилю та зручності користування при створенні ефективної навігації.

На основі створених піктограм було створено серію інформаційних табличок, які призначені для внутрішнього орієнтування простору факультету технологій і дизайну Хмельницького національного університету. Таблички виконанні у єдиному візуальному стилі, що відповідає табличкам аудиторій. Важливу роль було приділено для розробки мапи, яка розташовуватиметься на першому поверсі навпроти входу в університет та вказівні інформаційні стенди біля сходів на кожному поверсі та вказівників для кращого орієнтування поверхами та в цілому навчальним корпусом.

Отже, у результаті проведення дослідження було враховано вимоги до проектування, проаналізовано приклади аналогів та інших дизайнерів, та розроблено кілька варіантів творчих ідей та концепція обґрунтування вибору. Та в результаті було розроблено дизайн серії інформаційних навігаційних знаків та мапу для факультету ФТІД Хмельницького національного університету.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Хмельницький національний університет Факультет технологій і дизайну URL: <https://ftd.khmnu.edu.ua/> (дата звернення: 15.02.2025)
2. What Is Wayfinding Signage? URL: <https://artcraftsign.com/types-of-wayfinding-signage/> (дата звернення: 20.02.2025)
3. A Study of Wayfinding Signage in Interior Spaces URL: <https://www.acpsigns.com/a-study-of-wayfinding-signage-in-interior-spaces> (дата звернення: 20.02.2025)
4. Що таке піктограми URL: <https://www.dyvogra.com/uk/what-are-icons/> (дата звернення: 12.03.2025)
5. Indoor Navigation - Everything You Need to Know URL: <https://www.pointr.tech/blog/indoor-navigation-everything-you-need-to-know> (дата звернення: 13.03.2025)
6. Виготовлення навігаційних табличок URL: https://art-light.com.ua/navigatsionnyye-tablichki?srsltid=AfmBOoqp8hDDj-x9QrhQwty56Viwd2Cm9HFEEFJBGi2EzmtArMBRWKO_ (дата звернення: 27.03.2025)
7. Виготовлення табличок із пластику URL: <https://pepishop.com.ua/blog/vigotovlennya-tablichok-iz-plastiku> (дата звернення: 27.03.2025)
8. Акрилові таблички з УФ друком URL: <https://art-light.com.ua/akrilovi-tablichki-z-uf-drukomp?srsltid=AfmBOopfV4-U3GdWq8fwKLi0oHM9j1IJQtUhz8R0YQ6i44yXY-ALRKNQ> (дата звернення: 27.03.2025)
9. Таблички з акрилу URL: https://art-light.com.ua/tablichki-iz-akrila?srsltid=AfmBOoqmvCewRj_nAqMRvwjHXfWjvfcZaePFvgV_biPYw0TTVQXJsy70 (дата звернення: 27.03.2025)
10. Металеві таблички URL: <https://art-light.com.ua/tablichki-vyveski-na-metalle?srsltid=AfmBOor3iTMk47LILviPOTgSsFI4qDtou89xEGGmlAJFZ0KDCJI9FqCp> (дата звернення: 03.04.2025)

11. Лазерне гравіювання URL: <https://art-light.com.ua/lazerne-graviyuvannya> (дата звернення: 03.04.2025)
12. Матеріали для виготовлення табличок URL: https://pepishop.com.ua/blog/materiali-dlya-vigotovlennya-tablichok?srsltid=AfmBOor5zNY_ngc8Ah_YfQ7By800vVUzJWGVAXltZKpkGWqHu0isY_cU (дата звернення: 03.04.2025)
13. Gibson D. The Wayfinding Handbook: Information Design for Public Places. New York : Princeton Architectural Press, 2009. 144 с.
14. Еволюція рішень для навігації URL: <https://brisigns.com/the-evolution-of-wayfinding-solutions/> (дата звернення: 19.04.2025)
15. Стародавні методи навігації URL: <https://interparus.com/ua/ancient-methods-of-navigation-which-ones-are-still-relevant-today> (дата звернення: 19.04.2025)
16. The History of Wayfinding Purple URL: <https://www.purple.ai/blogs/the-history-of-wayfinding> (дата звернення: 19.04.2025)
17. O'Connor M. R. Wayfinding: The Science and Mystery of How Humans Navigate the World. New York : St. Martin's Press, 2019. 304 с.
18. Еволюція та важливість навігаційних знаків у 2025 році URL: https://nento.com/wayfinding-signage/?keyword=wayfinding_signage (дата звернення: 30.04.2025)
19. A new vibrant visual language URL: <https://diadem.co/projects/university-of-canterbury/> (дата звернення: 30.04.2025)
20. Навігаційна система INTO URL: <https://www.signbox.co.uk/case-studies/into-university-of-east-anglia/> (дата звернення: 14.05.2025)
21. Wayfinding signage, large format graphics and contemporary interior signs at the into study centre URL: <https://www.signbox.co.uk/case-studies/into-london/> (дата звернення: 14.05.2025)
22. Polger M. A. Library Signage and Wayfinding Design: Communicating Effectively with Your Users. Chicago : ALA Editions, 2021. 160 с.

23. Campus wayfinding and signage guidelines URL:
https://umaec.umich.edu/wp-content/uploads/2024/03/Wayfinding-Signage-Guidelines_March-2024.pdf (дата звернення: 26.05.2025)

24. Інформаційно-навігаційна система ЛНАМ URL:
<https://www.behance.net/gallery/24885999/Informacjno-navgacjna-sistema-lnam>
(дата звернення: 30.05.2025)

25. Calori C., Vanden-Eynden D. Signage and Wayfinding Design: A Complete Guide to Creating Environmental Graphic Design Systems. Hoboken : Wiley, 2015. 320 с.

ДОДАТОК А

НАВІГАЦІЙНА МАПА

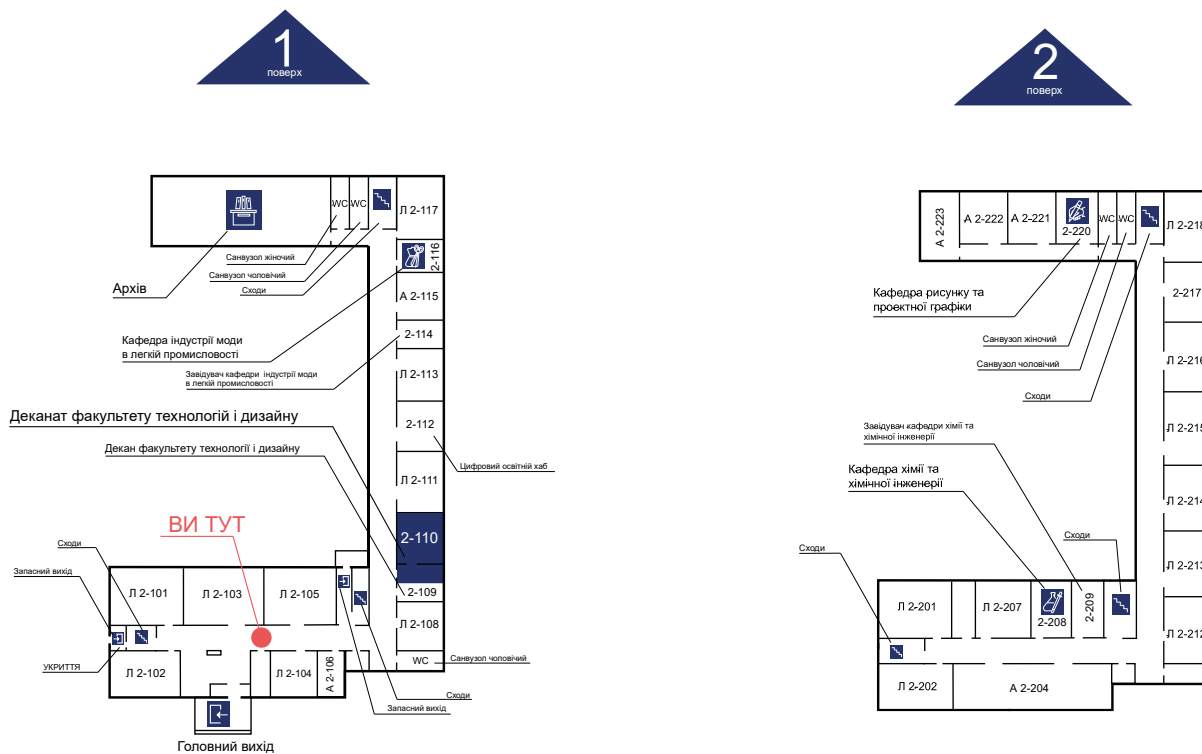

Рисунок А.1 – Навігаційна мапа 1 пов.   Рисунок А.2 – Навігаційна мапа 2 пов.

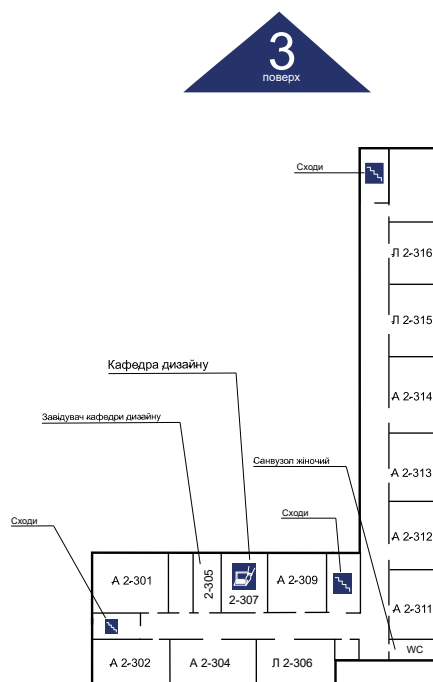

Рисунок А.3 – Навігаційна мапа 3 пов.

ДОДАТОК Б

ІНФОРМАЦІЙНІ СТЕНДИ

Рисунок Б.1 – Стенд для 1 поверху   Рисунок Б.2 - Стенд для 2 поверху

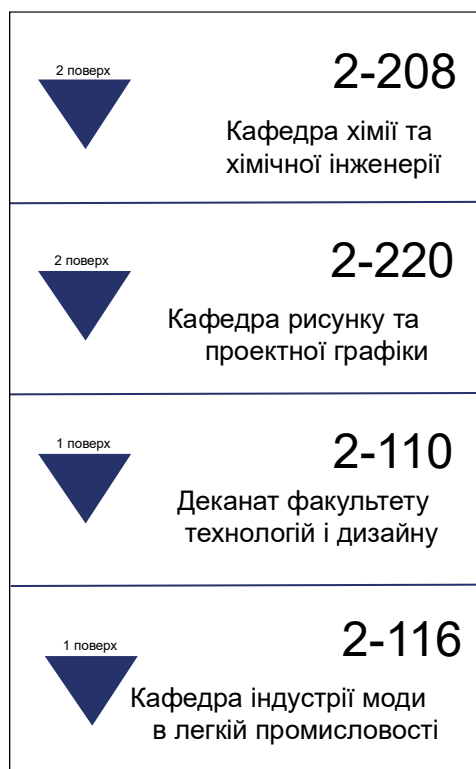

Рисунок Б.3 – Стенд для 3 поверху

ДОДАТОК В

ВКАЗІВНІ ТАБЛИЧКИ

Рисунок В – Вказівні таблички напрямку

ДОДАТОК Г

БАНЕР

Хмельницький національний університет
Кафедра дизайну

Кваліфікаційна робота

Дизайн серії інформаційних навігаційних знаків для Факультету ФТД Хмельницького національного університету

Виконала студентка ДЗН-21-3а Трембач Христина
Керівник: Бобровський О. В.

У кваліфікаційній роботі було розроблено дизайн серії інформаційно навігаційних знаків для факультету технологій і дизайну Хмельницького національного університету. Основна мета проєкту створити зручну, зрозумілу та естетично привабливу систему орієнтації у приміщеннях навчального корпусу. У межах роботи створено вказівні знаки, піктограми для кафедр, функціональні піктограми, карту трьох поверхів будівлі, стенди кафедр із розміщенням по поверхах, а також інформаційні таблички з функціональними позначеннями. Усі елементи виконані в єдиному візуальному стилі з урахуванням архітектури корпусу та потреб користувачів, що дозволяє покращити просторову навігацію та підвищити комфорт перебування у навчальному середовищі. Використовувався шрифт Century Gothic

Рисунок Г – Банер з дизайном інформаційно навігаційною системою